

BEGIRISTAIN

tolare sagardotegia

Iturriotz baserria - 20267 Ikaztegieta - ☎ 943-65 28 37 - 607-36 57 43
Faxa: 943-18 74 06 • e.begiristain@terra.es

"Goza ezazu
Iparragirreko
berrikuntzaz"

943 55 03 28 // 943 33 73 70
www.iparragirre.com

SAGARRAK. Sagar motak ikertzen eta zerrendatzen ari da Alain Borda ikerlaria. ASTOBELARRA

SAGAR MOTAK AZTERTZEN

Alain Borda ikerlariak Zuberoako sagar motak 'Xiberoako sagarretaz' liburuan zerrendatu ditu. Lapurdiko eta Nafarroa Behereko sagarrak ikertzeko lanean ari da gaur egun.

Alain Borda ingurumen teknikaria da (Arbona, 1971), eta sagarrondo mota zaharrak biltzen eta ikertzen aritu da azken urteetan. *Xiberoako sagarretaz* liburua plazaratu du Astolabeltia argitaletxearen bitartez. Liburua asmatzeko, Allande Etxarteren (Altzai, 1950) laguntza izan du, hark idatzi baititu Bordak buruan eta idatzita zeuzkan ohar guztiak.

Borda orain dela hogeitau urte hasi zen lekuan lekuko sagar motak ikertzen. Harentzat, sagarrak herriaren ondare dira, eta bere burua jakintza hori transmititzearen arduradun ikusten du. Betidanik ezagutu dituzte sagarrak Bordaren etxean. Horiek bildu ez ezik, Miarrizteko (Lapurdi) merkatuan saldu dituzte aspalditik, arrakasta handiz, eta hori bihurtu da etxe horren diru iturri nagusia.

Datu zientifikoak ez ezik, liburuak adibide historiko bat dakar gogora. Atharratzeko Graxiana Goihexen historia azaltzen da bertan. 1661ean, Lapurdiko 60 sagra-

rrondo ekarri omen zituen bere ezkontzeko dotean. Baina landatzea ez da nahikoa, zuhaitz horiek ehun urteko bizia dutelako gehieze ere. Hori dela eta, sagarrondoak loturik egon ohi dira etxaldeenkin. «Sugea beti bizirik duzu larru berriaren pean, beti mugimenduan. Sagartzea ere kate bat da, enpeltatu behar da, kate hori eten ez dadin Arrunt barneratua dugun zerbait da», azaldu zion Bordak BERRIARI urtarrilaren 8an.

Geroztik, Bordak katearen ideia beti izan du gogoan. «Zuberoan ezagutu dut gaiaz zekien jende zinez umila, eta pentsatu dut zerbait egin behar zela horiek. Gazteek horren historia jakin behar dute, jakitate hori gal ez dadin».

Jakitate horren beste adibide bat azaldu dio Bordak BERRIARI: Larrainek Irabarne jaunarena. Gerra denboran goserik izan ez zuela diote, alemaniarrek errota erabiltzea debekatu ziotenean sagarrez elikatu baitzen denbora luzez. Duela gutxira arte sagarrak gabe nekez bizi zitekeela dakar gogora liburuaren egileak.

Dena den, orain arte eginiko lana beste pauso bat besterik ez da. Bordak etorkizunean gaian sartzeko eta beste liburu bat argitaratzeko asmoa dauka. Orain, Nafarroa Behereko eta Lapurdiko sagarrondoan aztarnei segika ari da, alde horretatik Europako eskualde aberatsenetarikoak baltira.

Guztira, 80 sagarrondo mota baino gehiago ditu ikerleak zerrendaturik, eta gehiago biltzeko prozesuan barneratuta dago gaur egun.

Aipatutako aipamen historikoez gain, *Xiberoako sagarretaz* liburuak hamalau lekukotasun, hamasei sagar motaren argazki eta deskribapenak, errezetak, esaera zaharrak, osagarriak, gomendioak eta beste hainbat zehaztasun bildu ditu.

Azkenik, Pierre Landhe hiztegitik enpeltatzeak erakusteko hainbat ilustrazio erabili dituzte: «Aita Landheri omenaldia egin nahi izan diogu; errespetu marka erakutsi nahi genion. Bere garaiaren, jadanik, lan interesgarria egin zuen gaiari buruz».

Sagardo botila urte osoan salgai

LARRE-GAIN

Tolare - Sagardotegia

☎ 943-55 58 46 - 616-28 78 67
Ixabel Santa Cruz Zerain
LARRE-GAIN BASERRIA • ERENOTZU • HERNANI

iragarkilaburrak.com

Euskarazko iragarki laburren ataria

Zerbait bilatu edo iragarri nahi baduzu zabalik duzu gure leihoa

Webgunean: Paperean:
Iragarki arunta: DOAN
Eguneko iragarkia erakuslehoan: 2 euro egunean
Nabarmendutakoen eremuan: 0,50 euro egunean

*Sakelakotik sartzeko leihoa ere zabalik.